

“Azərbaycan” adının ingilis dilində düzgün tələffüz forması

Tövsiyə olunan forma:

Ah-zer-bye-JAN

Fonetik olaraq: /a:.zər.bai'dʒa:n/

Tələffüz elementləri:

1. “A” → “Ah”

- Açıq sait kimi tələffüz olunur.
- **Father, car, spa** sözlərindəki “a” səsinə uyğundur.
- **Cat, bat, map** sözlərindəki qısa “æ” səsi ilə səhv salınmamalıdır.

2. “Zər” → “zer”

- “Ə” çox qısa və neytral saıtdır.
- **About, additional** sözlərindəki zəif saıtə bənzəyir.
- Yüngül və qısa tələffüz olunur.

3. “Bay” → “bye”

- **Bye-bye** sözündə olduğu kimi tələffüz edilir.
- **Ocean bay** kimi “bay” deyil.

4. “Can” → “JAN”

- “C” hərfl /dʒ/ səsini ifadə edir (**judge, jam, John** sözlərindəki J səsi).
- Açıq “ah” saıtlı “**JAN**” kimi tələffüz olunur.

Yadda saxlamaq üçün qısa forması:

Ah-zer-bye-JAN

- Son “C” /dʒ/ səsi kimi tələffüz olunur (**judge** sözündəki J).
- Son saıt tam və açıq şəkildə ifadə edilir.

Ən çox rast gəlinən səhvlər:

1. “Azer-bay-JAN”

- Fransız tərzi “zhahn” və ya “zhon” tipli tələffüzlər.

2. Son “a” səsinin zəiflədilməsi və ya buraxılması

- “Afghanistan” tipli səsləndirməyə oxşayan tələffüzlər.

“Qarabağ” adının ingiliscə düzgün yazılış forması

Azərbaycan regionunun coğrafi adı “**Qarabağ**”dır.

1. Onun ingilis dilində düzgün transliterasiyası “**Karabakh**” deyil, “**Garabagh**” olacaq. “Karabakh” rus tələffüzündən qaynaqlanır və əsl Azərbaycan fonologiyasını dəqiq əks etdirmir.
2. Həmin coğrafi adın tələffüzü görüldüyü kimidir, çünki bütün hərflər yazıldığı kimi artikulyasiya edilir. Aydınlaşdırmanı tələb edən yeganə element adın sonuncu hissəsidir. Azərbaycan dilində “ğ” hərfi dilin arxa hissəsinin yuxarı damağa sıxılmaqla, səsin yaranması nəticəsində tələffüz olunur. Akustik olaraq, həmin səsi *barre* fransız sözündə sonuncu hissədəki “*arre*” səsə bənzətmək olar. Bu fonemin birbaşa ingilis dilində olmamasını nəzərə alaraq, standart fonetik transliterasiya razılaşmalarında, həmin hərf “*gh*” kimi verilir ki, əsl tələffüzə tam yaxın olsun.

Yuxarıda verilmiş izahat yalnız ingilis dilinin fonetik və transliterasiya quruluşuna şamil edilir.

Qeyd edilməlidir ki, məsələ ilə əlaqədar verilən təklif Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2020-ci il 16 dekabr tarixli 498 nömrəli “Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından rus əlifbasına transliterasiyası Qaydaları”nın və “Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından ingilis əlifbasına transliterasiyası Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə qərarının 2-ci əlavəsinin 3.4-cü bəndinə tam uyğundur.